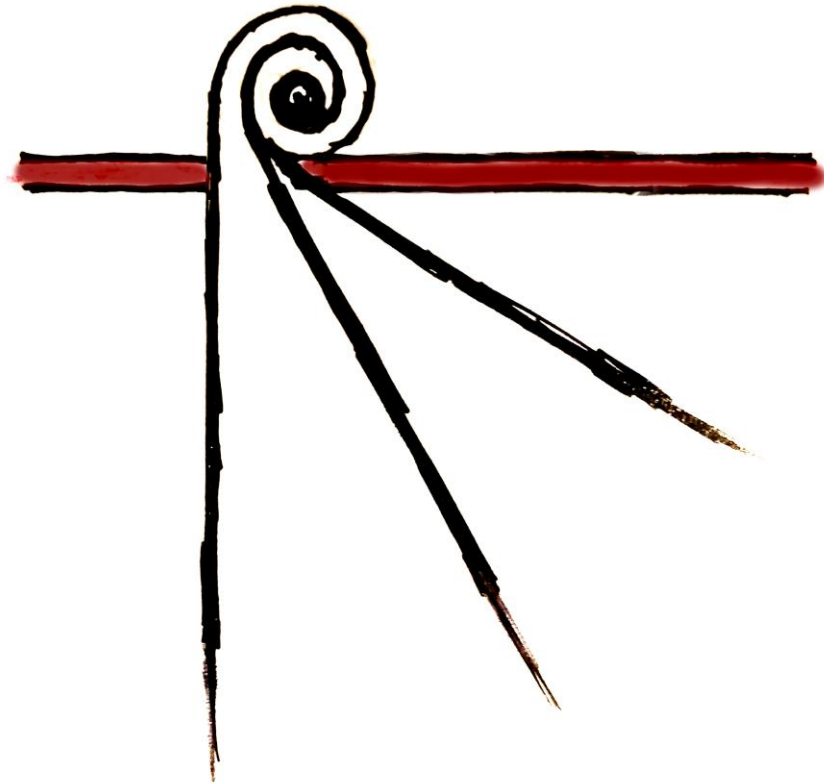

68848818CD

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Στοιχεία Περιγραφής Συνολικής Πρότασης:

1. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Η κυκλοφοριακή συνθήκη στους οδικούς άξονες που πρόσκεινται στην περιοχή μελέτης κρίνεται γενικά ως ομαλή. Ο κυκλοφοριακός φόρτος δείχνει να κινείται σε φυσιολογικά επίπεδα, χωρίς να παρατηρείται συχνό μποτιλιάρισμα ή άλλα προβλήματα (πχ. συχνά ατυχήματα), εκτός απροόπτων καταστάσεων. Ωστόσο, το τμήμα της Νέας Εθνικής Οδού από Αμερικής μέχρι Αρέθα προσφέρεται για την ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, γεγονός που αυξάνει την επικινδυνότητα, εντείνοντας το χαρακτήρα ορίου-εμποδίου στην επικοινωνία μεταξύ των περιοχών εκατέρωθέν της, η αποκατάσταση της οποίας τίθεται ως βασικό ζητούμενο της ανάπλασης.

Στο εσωτερικό της η περιοχή μελέτης παρουσιάζει μια μεγάλη ποικιλία αστικών λειτουργιών (όπως σχολεία, δημόσιες υπηρεσίες, χώροι πολιτιστικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, διατηρητέα, κατοικίες, αγροκαλλιέργειες κα.), κατά τόπους αναμεμιγμένων με τρόπο περίπλοκο, ο οποίος τείνει να αποδίδει έναν κατακερματισμό ιδιοκτησιών (περιφραγμένων και μη), θέτοντας εμπόδια στην ελεύθερη διέλευση και προσβασιμότητα (και κατ'επέκταση στις δυνατότητες σχεδιαστικών παρεμβάσεων προς αποκατάστασή τους).

Ακόμα, παρατηρούνται αρκετές σχετικά οχληρές λειτουργίες που προσιδιάζουν σε περιαστικές περιοχές (όπως μάντρες υλικών, συνεργεία αυτοκινήτων, πρατήριο καυσίμων), των οποίων η παρουσία στην περιοχή μάλλον συνιστά κατάλοιπο παλαιότερων εποχών (πριν την επέκταση της πόλης). Επιπλέον, οι εν λόγω λειτουργίες στην πλειονότητά τους φιλοξενούνται σε σχετικά παλαιωμένα και ελλιπώς συντηρημένα κτιριακά κελύφη. Ως εκ τούτων, κρίνονται ως μάλλον ασύμβατες με τον επιδιωκόμενο χαρακτήρα ενός αστικού πάρκου πολιτισμού και αναψυχής με υπερτοπικό χαρακτήρα, γεγονός που προτρέπει στην επιλεγμένη σταδιακή απομάκρυνσή τους.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Η περιοχή περιλαμβάνει επίσης ορισμένες πολύ χαρακτηριστικά κτίρια και αντίστοιχες λειτουργίες, όπως είναι αυτά της Γεωργικής Σχολής και του Εθνικού ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, οι οποίες ωστόσο μοιάζουν να υπολειτουργούν, η πρόσβαση σε αυτές είναι σχετικά δύσκολη, με αποτέλεσμα μεγάλη μερίδα κατοίκων της ευρύτερης περιοχής να αγνοεί παντελώς την παρουσία τους. Αυτό συνιστά προφανώς αρνητικό γεγονός και προτρέπει σε παρεμβάσεις ανάδειξης και ενίσχυσης της λειτουργικής τους σημασίας. Καθώς οι εν λόγω περιοχές είναι σε μεγάλο βαθμό ήδη διαμορφωμένες, οι σχετικές παρεμβάσεις μπορούν να είναι σχετικά ήπιες, στρατηγικά εντοπισμένες σε ειδικά κρίσιμα σημεία.

Πέρα από τις υφιστάμενες λειτουργίες, στην περιοχή παρατηρούνται και ορισμένες ανεκμετάλλευτες εκτάσεις, με σημαντικότερη αυτή του εκτεταμένου αστικού κενού στα νοτιοδυτικά του Αρχαιολογικού Μουσείου, η οποία αναγνωρίζεται ως φέρουσα εξαιρετικά ισχυρό λανθάνον δυναμικό, στην προοπτική διαμόρφωσης μιας εμβληματικής αστικής πλατείας με υπερτοπική απεύθυνση.

Τέλος, η παρουσία του πρασίνου κρίνεται ικανοποιητική, με κατά τόπους ιδιαίτερα υψηλή φύτευση (Αγροτική Σχολή, ΕΘΙΑΓΕ, ρέμα Μείλιχου), η οποία ωστόσο εμφανίζει ορισμένες ασυνέχειες και θα μπορούσε να ενισχυθεί με μικρές συμπληρώσεις, στην κατεύθυνση της πλήρους αποκατάστασης συνεχών "πράσινων διαδρόμων".

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

2. Ανάλυση των συνθετικών αρχών, καθώς και των λειτουργικών, αισθητικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων βάσει των οποίων συντάχθηκε η πρόταση.

Ο σχεδιασμός ενός εκτεταμένου χώρου πρασίνου με χαρακτήρα μητροπολιτικού πάρκου αναψυχής, ειδικά όταν στην έκτασή του περιλαμβάνονται πολλές διαφορετικές λειτουργίες, καλείται να συνθέσει ένα πολύπλοκο λειτουργικό και -κατά συνέπεια- μορφο-δομικό οικοσύστημα, που να διέπεται από προσαρμοστικότητα και ευελιξία, έτσι ώστε να αποκρίνεται με τεκμηριωμένο τρόπο στα κατά τόπους διαφορετικά λειτουργικά (και αισθητικά) αιτήματα.

Παρά την πολλαπλότητα των επιμέρους λειτουργικών και μορφολογικών επιλογών (ορθοκανονικών, ευθειογενών, πτυχωτών, οργανικών, "τοπιακών" κτλ.), ο σχεδιασμός οφείλει να διέπεται από ένα συνεκτικό και εσωτερικά συνεπές σύστημα συνθετικών αρχών, ικανό να αποδώσει την απαραίτητη αισθητική συνέχεια και ένα αναγνωρίσιμο αρχιτεκτονικό χαρακτήρα στο σύνολο της πρότασης. Τα βασικά στοιχεία που θεωρούμε ότι συγκροτούν έναν τέτοιο χαρακτήρα συνοψίζονται υπό την έννοια της **Παιγνιώδους «Βιο-Τοπιακής» Αρχιτεκτονικής**, η οποία, μέσα από την εμφανή παραπομπή στις έννοιες του παιγνιδιού και του βιοτόπου, επιχειρεί μια κριτική σύνθεση των βασικών αρχών τεσσάρων σχετικά διακριτών επιστημονικών πεδίων σχεδιασμού:

α) Αρχιτεκτονική Τοπίου και «Τοπιακή Αρχιτεκτονική»

Σχεδόν εξ ορισμού, ο σχηματισμός ενός αστικού πάρκου μεγάλης κλίμακας τείνει να ακολουθεί τις βασικές αρχές σχεδιασμού της κηποτεχνίας και της αρχιτεκτονικής τοπίου που επιδιώκουν να προσφέρουν έναν καλλιτεχνικά ενισχυμένο φυσικό χώρο, προοριζόμενο να προκαλέσει συναισθήματα, χρησιμοποιώντας τα φυτά ως στοιχεία με αισθητική αυτοτέλεια και ισχυρή δομική παρουσία, ικανά να αξιοποιηθούν ως εργαλεία για μια σειρά αρχιτεκτονικών χειρισμών, σχηματοποιήσεων και ογκοπλαστικών συνθέσεων. Για παράδειγμα, μέσα από την επεξεργασμένη οργάνωση των στοιχείων της φύτευσης μπορεί να επιτυγχάνεται ειδικότερα: ο αισθητικός επιτοπισμός βασικών πορειών-οπτικών φυγών (με συνεχείς δενδροστοιχίες) ή κομβικών σημείων (με

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

οξυκόρυφα ή άλλα χαρακτηριστικής μορφής δέντρα), η οριοθέτηση βασικών χωρικών περιοχών (μικτές δασώδεις εκτάσεις πυκνής-υψηλής δενδροφύτευσης, σε "αντιστικτική"-διαλεκτική σχέση με μεγάλα ξέφωτα), η απόδοση αισθητικής και λειτουργικής συνέχειας (διαμόρφωση πράσινων διαδρόμων), η σηματοδότηση συγκεκριμένων περιοχών-λειτουργικών ενοτήτων (απόδοση ιδιαίτερης ταυτότητας, πχ. μέσα από τη "θεματική" χωροθέτηση φυτικών ειδών χαρακτηριστικών ως προς το χρώμα του άνθους, το σχήμα, την οσμή κα.), η ανάλυση σε διαδοχικά οπτικά επίπεδα, με τρόπο που να ενισχύουν την αντίληψη του βάθους και της ευρύτερης χωρικής οργάνωσης εκ μέρους του περιπατητή, προσελκύοντας και εντείνοντας το αισθητικό του ενδιαφέρον.

Επιπρόσθετα, κάτω από τη συναφή έννοια της "Τοπιακής Αρχιτεκτονικής" συμπεριλαμβάνουμε τις σύγχρονες τάσεις στον τομέα του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού που αντιμετωπίζουν τα κτίρια ως φυσικότροπα «τοπιακά» μορφώματα, οργανικά ενταγμένα οργανικά στην ευρύτερο φυσικό ανάγλυφο.

β) Βιοκλιματικός-Ενεργειακός Σχεδιασμός

Παράλληλα με τις προαναφερθείσες κύρια αισθητικές διαστάσεις, ένα αστικό πάρκο καλείται να προσφέρει τις πλέον κρίσιμες βιοκλιματικές λειτουργίες. Είναι σαφές ότι η ύπαρξη εκτεταμένου άλσους στην περιοχή αυτή είναι σε θέση να επηρεάσει σημαντικά τα στοιχεία του μικροκλίματος του ευρύτερου αστικού κέντρου, καθώς θα συμβάλει στην προστασία από τον ισχυρό καλοκαιρινό ήλιο (σκίαση, μείωση θερμοκρασίας και διατήρηση της ηλιακής ακτινοβολίας), στην προστασία από τους ισχυρούς ανέμους, στην παραγωγή οξυγόνου, στη μείωση της σκόνης στην ατμόσφαιρα και τον καθαρισμό της από ρύπους και βακτήρια (λόγω ιονισμού και φιλτραρίσματος αέρα μέσω των δέντρων), στη μείωση της ηχορύπανσης και γενικά στη θετική επίδραση στη ψυχοσωματική υγεία των ανθρώπων, αφού προσφέρεται για ξεκούραση, περίπατο και ηρεμία. Επιπλέον, σημαντική πρέπει να θεωρείται η συμβολή του στη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για την κατοικία πουλιών και ζώων.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Τα κριτήρια του βιοκλιματικού σχεδιασμού αφορούν βεβαίως και τις δομικές κατασκευές, που θέτουν ως στόχο την ελαχιστοποίηση του συνολικού, οικονομικού και οικολογικού κόστους της ενεργειακής κατανάλωσης, μέσα από ειδικές αρχιτεκτονικές διαρρυθμίσεις φυσικού δροσισμού-θέρμανσης, τεχνικές και υλικά δόμησης με χαμηλή «περιεχόμενη ενέργεια» (χαμηλές απαιτήσεις παραγωγής, μεταφοράς, εφαρμογής και συντήρησης) και παράλληλη αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (κατά προτίμηση μέσα από αποκεντρωμένα συστήματα μικρής κλίμακας).

γ) Σχεδιασμός Ολοκληρωμένων Αναγεννητικών Αγροπαραγωγικών Οικοσυστημάτων («Αεικαλλιέργεια» -(PermaCulture©),

Παράλληλα με την προοπτική της εφαρμογής ευρύτερων λειτουργικών δεσμών με ολόκληρη την πόλη, με στόχο την περαιτέρω προβολή της ιστορικών λειτουργιών της περιοχής (Γεωργική Σχολή, ΕΘΙΑΓΕ), πέρα από την αναπαραστατική λογική των παραδοσιακών μουσείων, κρίνεται σκόπιμο οι λειτουργίες του πάρκου να ενισχύουν την υφιστάμενη παραγωγική τους διάσταση.

Πολύ συνοπτικά, ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της Φυσικής Καλλιέργειας - "Αεικαλλιέργειας" (Permaculture) εκκινεί από τη σφοδρή κριτική έως την πλήρη απόρριψη των τεχνικών μονοκαλλιέργειας (μεγάλης κλίμακας) και υποστηρίζει τις μεθόδους πολυκαλλιέργειας / συν-καλλιέργειας, που αναφέρονται στη στρατηγική ανάμειξη μιας ποικιλίας φυτικών ειδών παραγωγικά αξιοποιήσιμων (τροφικά, φαρμακευτικά, διακοσμητικά κλπ.), κατάλληλα συνδυασμένα με διάφορα συμπληρωματικά ενισχυτικά είδη (αζωτοδεσμευτικά, εντομοαπωθητικά κ.λπ.), με στόχο την παραγωγή μιας μεγάλης ποικιλίας τροφίμων υψηλής ποιότητας και θρεπτικής αξίας, χωρίς τη χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, και μάλιστα με τρόπο που ελαχιστοποιεί τις απαιτήσεις στην ανθρώπινη εργασία. Στη βάση μιας τέτοιας λογικής, κατατείνει στην διαμόρφωση μικτών τροφικών-βοτανικών-αρωματικών και ευρύτερα αισθητικών *δασόκηπων*.

Μια επιπλέον κρίσιμη διάσταση της αεικαλλιέργειας σχετίζεται με τη εϋφυή διαχείριση του νερού, μέσα από τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων δικτύων συγκράτησης,

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

ανακύκλωσης (άντλησης) και καθαρισμού του αρδευτικού και πόσιμου νερού, με τρόπους που αξιοποιούν στο έπακρο και ενισχύουν τις φυσικές ροές. Πρέπει να επισημάνουμε ότι ένα μεγάλο μέρος του συστήματος βασίζεται σε ειδικές τεχνικές γεωδιαμόρφωσης (terraforming), όπως οργανικές αναβαθμίδες (swales) και γραμμές-κλειδιά (key-lines) που αξιοποιούν τις ισοϋψείς του φυσικού αναγλύφου, με τρόπους που ουσιαστικά καθοδηγούν την ευρύτερη διαμόρφωση του τοπίου.

Στην ίδια λογική, οι πολυ-καλλιέργειες μπορούν υποστηρίζονται από ειδικά αρδευτικά συστήματα "ενυδροπονικής" ή "ακουαπονικής" καλλιέργειας (ή "Aquaponics"), τα οποία επεκτείνουν την "υδροπονική" άρδευση χρησιμοποιώντας ειδικά ενυδρεία (δεξαμενές με ψάρια γλυκού νερού, όπως πέστροφες, τιλάπια κα.) των οποίων τα προϊόντα απέκκρισης αποτελούν ένα εξαιρετικής ποιότητας φυσικό λίπασμα.

Τέλος, οφείλουμε να επισημάνουμε την ειδική έμφαση που δίνουν οι πρακτικές της οικολογίας στη διαχείριση των απορριμμάτων, ειδικότερα των οργανικών, μέσα από την ανάπτυξη και εκτέλεση τεχνικών φυσικής κομποστοποίησης που στοχεύουν στην παραγωγή υψηλής ποιότητας οργανικού λιπάσματος, συμβάλλοντας παράλληλα τα μέγιστα στον περιορισμό του μεγάλου όγκου των απορριμμάτων που καταλήγουν στους ιδιαίτερα προβληματικούς χώρους υγειονομικής ταφής των σύγχρονων μεγαλουπόλεων.

δ) Σχεδιασμός Παιγνιδιού και "Παιγνιοποίηση" (Παιγνιώδης Πολυ-καλλιέργεια)

Αξίζει να επισημανθεί ότι οι λειτουργίες ενός σύγχρονου αστικού πάρκου μπορούν να ενισχύονται σημαντικά από την ανθρώπινη παρουσία-δράση, επιτελούμενες μέσα από διάφορες παιγνιώδεις δραστηριότητες, οι οποίες, πέρα από τον διασκεδαστικό-ψυχαγωγικό τους χαρακτήρα, προσφέρονται ως προνομιακό πεδίο για πειραματικές εκπαιδευτικές εφαρμογές.

Σε συμπλήρωση των παραπάνω, στις βασικές προθέσεις της πρότασής μας είναι η εισαγωγή ορισμένων βασικών αρχών του Σχεδιασμού Παιγνιδιών και των τεχνικών «Παιγνιοποίησης», έννοια που αναφέρεται στη διαδικασία ένταξης διαφόρων χωρο-χρονικών στοιχείων (οποιασδήποτε λειτουργίας και κλίμακας) σε μια *διαδραστική πλοκή* που αξιοποιεί τη "μηχανική" διαφόρων τύπων παιγνιδιού, με στόχο την *κινητοποίηση της*

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

ενεργού συμμετοχής των ανθρώπων σε ποικίλες δραστηριότητες, ικανές να εκτυλίσσονται παράλληλα ή και σε συσχετισμό με τις βασικές λειτουργίες του πάρκου.

Ειδικότερα, προς αυτή την κατεύθυνση, προτείνεται η σύνδεση των επιμέρους λειτουργικών ενοτήτων σε μια ενιαία "αφηγηματική" πλοκή για ένα **Παιγνίδι Αναζήτησης/ Εξερεύνησης/ Περιπέτειας** (στη λογική του "κρυμμένου θησαυρού"), το οποίο θα προτρέπει στη διεκπεραίωση διαφόρων σύνθετων δοκιμασιών (συνδυαστικών "γρίφων"), ταυτόχρονα σωματικών και διανοητικών, βασισμένων σε λειτουργίες σχετικές με τη διαχείριση του νερού και της ενέργειας, τα εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου, τις πρακτικές αγροκαλλιέργειας που συνδέονται με το ΕΘΙΑΓΕ κα., με τρόπο που να συμβάλλει τόσο στην καλύτερη κατανόηση όσο και στην πραγματική λειτουργική ενίσχυσή τους!

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

3. Περιγραφή και τεκμηρίωση των σχεδιαστικών επιλογών της πρότασης.

Η δυνατότητα χειρισμού μιας τόσο εκτεταμένης περιοχής προϋποθέτει ένα (έστω συμβατικό) επιμερισμό της σε διακριτές λειτουργικές ενότητες, σε συνδυασμό με την ιεράρχηση των κυριότερων ζητημάτων που τίθενται προς αντιμετώπιση.

Σε αυτή τη βάση, εκτιμούμε ότι το κύριο ζήτημα που καλείται να αντιμετωπίσει η πρόταση αφορά την αποκατάσταση της λειτουργικής σύνδεσης μεταξύ των αποκομμένων περιοχών εκατέρωθεν του άξονα της Νέας Εθνικής Οδού.

Από το σύνολο της περιοχής μελέτης, αναμφίβολα το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εντοπίζεται στο νοτιοδυτικό της άκρο, στο τμήμα της Ν.Ε.Ο. που πρόσκειται στην περιοχή του Αρχαιολογικού Μουσείου και στην έκταση που καταλαμβάνει το ΕΘΙΑΓΕ. Το τμήμα αυτό χαρακτηρίζεται επιπλέον από την παρουσία του εκτεταμένου αστικού κενού που εκτείνεται από τη νοτιοδυτική πλευρά του Μουσείου ως τη συμβολή της Ν.Ε.Ο. με την οδό Αμερικής, το οποίο εύλογα αξιολογείται ως φέρον υψηλό λανθάνον δυναμικό, καθώς πρόκειται για μια μεγάλη έκταση, που και προσφέρεται για την διαμόρφωση μιας εμβληματικής αστικής πλατείας. Τα στοιχεία αυτά καθιστούν προφανές ότι πρόκειται για το τμήμα στο οποίο τίθεται εντονότερα το ζήτημα της αποκατάστασης της σύνδεσης των περιοχών εκατέρωθεν του άξονα της Ν.Ε.Ο.

Ενοποίηση περιοχής Αρχαιολογικού Μουσείου – ΕΘΙΑΓΕ (διάβαση Ν. Ε. Ο.)

Υπογειοποίηση Ν.Ε.Ο.;

Όταν προκύπτει το αίτημα της σύνδεσης δύο περιοχών λόγω παρεμβολής μιάς αστικής λεωφόρου (υψηλών ταχυτήτων), μία από τις πρώτες ιδέες που τίθενται επί τάπητος αναφέρεται στην δυνατότητα της υπογειοποίησης του οδικού άξονα. Προκειται πραγματικά για μία λύση με πολλά πλεονεκτήματα που ενδείκνυται σε πολλές περιπτώσεις, ειδικότερα όταν πέρα από το αίτημα της διάβασης των πεζών πρόκειται να επιλυθεί και ένα έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα. Ωστόσο, προκειται για μία λύση με αρκετά

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

μειονεκτήματα, κάθε άλλο παρά αμελητέα, καθώς ανήκει στην κατηγορία των παρεμβάσεων ιδιαίτερα υψηλού οικονομοτεχνικού και περιβαλλοντικού κόστους. Η συγκεκριμένη λύση χαρακτηρίζεται λοιπόν ως υψηλού ρίσκου και θα πρέπει να επιλέγεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, όπου δε μπορεί να γίνει διαφορετικά, δηλαδή σε συνθήκες εξαιρετικά υψηλών κυκλοφοριακών φορτίσεων, σε συνδυασμό με την ανάγκη εξασφάλισης απρόσκοπτης κίνησης υψηλών ταχυτήτων (σε αυτοκινητοδρόμους). Στη συγκεκριμένη περιοχή ωστόσο, όπως αναφέραμε, δεν θεωρούμε ότι υπάρχει σοβαρό κυκλοφοριολογικό πρόβλημα, ο κυκλοφοριακός φόρτος δεν μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα υψηλός (δεν παρατηρείται συχνά μποτιλιάρισμα), ενώ αντίθετα παρατηρούνται μεγάλα χρονικά διαστήματα χωρίς κίνηση.

Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι στο τμήμα της Εθνικής Οδού από Αμερικής μέχρι Αρέθα συχνά αναπτύσσονται υψηλές ταχύτητες, αυτές κάθε άλλο παρά απαραίτητες θα πρέπει να κρίνονται, καθώς σε καμιά περίπτωση δεν εξυπηρετούν τις κεντρικές λειτουργίες μιας πόλης (στις οποίες δεν περιλαμβάνεται η εκτόνωση των νευρικών οδηγών). Άλλωστε, είναι γεγονός ότι ακόμα και σε αυτά τα σχετικά μικρά διαστήματα όπου υπάρχει η δυνατότητα για σύντομες επιταχύνσεις, δεν επιτυγχάνεται ουσιαστική μείωση του συνολικού χρόνου μετακίνησης (καθώς η όποια ταχύτητα επίκειται να ματαιωθεί στο επόμενο φανάρι...). Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι το τμήμα αυτό δεν αποτελεί Εθνική Οδό με την κλασική έννοια που παραπέμπει σε αυτοκινητόδρομο, αλλά πρόκειται πλέον για έναν οδικό άξονα με χαρακτήρα κεντρικής αστικής λεοφόρου ο οποίος, όπως υποδεικνύουν και πλείστα αντίστοιχα παραδείγματα από το διεθνή χώρο, θα όφειλε μάλλον να «επιβραδύνει».

Επιπλέον, βασικό αποτρεπτικό στοιχείο για την υπογειοποίηση αποτελούν οι ιδιαίτερα επιμήκεις (κατάλληλες για άνετες κλίσεις) ράμπες εισόδου – εξόδου που απαιτούνται για την εξασφάλιση του απαραίτητου ύψους για τα ψηλά οχήματα, οι οποίες όμως θα διαμόρφωναν ένα κυριολεκτικά ανυπέρβλητο ορίο, δηλαδή μία συνθηκη πιο δυσμενή από αυτή την οποία καλούνται να επιλύσουν.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Ακόμα, μια υπογειοποίηση στο εν λόγω σημείο θα στερούσε τη δυνατότητα θέασης του Μουσείου και της νέας διαμόρφωσης πλατείας από τους διερχόμενους οδηγούς (τη στιγμή που αυτά καλούνται, συν τοις άλλοις, να αναβαθμίσουν ακριβώς την εικόνα της εισόδου της πόλης).

Με βάση αυτό σκεπτικό, εκτιμούμε ότι στην περίπτωση μας η λύση της υπογειοποίησης του άξονα της Ν.Ε.Ο. κρίνεται ως υπερβολική από άποψη οικονομικού και οικολογικού κόστους και ως εκ τούτου οφείλει να απορριφθεί. Από την στιγμή που το κύριο αίτημα αφορά τη διάβαση των πεζών και όχι κάποιο ευρύτερο πρόβλημα στην κυκλοφορία των οχημάτων (πχ. συχνό μπουτιλιάρισμα ή ανάγκη για απρόσκοπτη κίνηση υψηλών ταχυτήτων, για το οποίο θα ήταν περισσότερο ενδεδειγμένη), αντί της υπογειοποίησης του δρόμου επιλέγουμε πολύ ηπιότερες λύσεις, όπως η υπέργεια διάβαση - πεζογέφυρα, η ισόγεια διάβαση (με εισαγωγή φωτεινού σηματοδότη) ή ακόμα και η υπόγεια. Πρόκειται για λύσεις σαφώς πιο οικονομικές που θα συνέβαλαν στην εξοικονόμηση πόρων αξιοποιήσιμων σε άλλα πιο αναγκαία ζητούμενα. Επισημαίνουμε ότι, πέρα από τα οικονομοτεχνικά κριτήρια, οι εν λόγω λύσεις, κατάλληλα διαμορφωμένες ώστε να αποτρέπουν τυχόν αρνητικά παραπροϊόντα και στρατηγικά τοποθετημένες σε συνδυασμό, είναι σε θέση να προσφέρουν πολλαπλά οφέλη, τόσο σε αυστηρά πολεοδομικό όσο και σε ευρύτερα αισθητικό επίπεδο, ως στοιχεία ικανά να συμβάλλουν στον λειτουργικό εμπλουτισμό και στη απόδοση μιας ενδιαφέρουσας ποικιλίας χωρικών καταστάσεων.

Με αυτά τα δεδομένα, μπορούμε να προχωρήσουμε στην αναλυτική περιγραφή των εν λόγω ενοποιητικών χειρισμών.

Η «Πύλη» της Πάτρας: Πεζογέφυρα – υπερυψωμένη πλατεία

Το πρώτο ζητούμενο αφορά στη θέση και το χαρακτήρα της πεζογέφυρας, η οποία μπορεί να αποδοθεί μέσα από μία ενδιαφέρουσα περίοπτη κατασκευή με χαρακτήρα τοποσήμου, ικανή να προσφέρει μια εμβληματική «Πύλη» της πόλης. Ως καταλληλότερο

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

σημείο για την ένταξη της κατασκευής προτείνεται το σημείο συμβολής μεταξύ της Εθνικής οδου και της οδού Αμερικής, στο νότιο άκρο της περιοχής μελέτης, που αποτελεί το πλέον κομβικό σημείο της περιοχής από άποψη λειτουργικής πυκνότητας και αντίστοιχων κυκλοφοριακών ροών. Πέρα από την προφανή λειτουργική του σημασία, το σημείο προσφέρει τον απαραίτητο (άπλετο) χώρο κατάλληλο για μια διαμόρφωση που να εντάσσει *οργανικά* την πεζογέφυρα στο χώρο, μέσα από τη χρήσης ράμπων ήπιας κλίσης (κατάλληλων για ΑΜΕΑ, ποδήλατα) και διευρυμένου πλάτους, με τρόπο που να αποδίδει μια σχέση λειτουργικής όσο και μορφολογικής συνέχειας των δυο περιοχών.

Η μορφή-δομή της γέφυρας επηρεάζεται από τη βασική διαφορά που χαρακτηρίζει τις δυο εκατέρωθεν περιοχές (και την πρόθεση να αναδειχθεί αυτή ακριβώς η διαφορά): παρά το γεγονός ότι αμφότερες χαρακτηρίζονται από μεγάλες άκτιστες εκτάσεις, είναι σαφές ότι η περιοχή του ΕΘΙΑΓΕ θέτει σημαντικούς περιορισμούς, καθώς είναι ήδη σε σημαντικό βαθμό διαμορφωμένη, με υφιστάμενους άξονες κίνησης και ζώνες υψηλής φύτευσης. Το γεγονός αυτό αποτρέπει από την εισαγωγή κατασκευών που απλώνονται στο χώρο και προτρέπει σε επέκταση καθ' ύψος, σε αντίθεση με την απέναντι περιοχή που προσφέρεται για πιο εκτεταμένες τοπιακές διαμορφώσεις, σε συνέχεια της επικείμενης πλατείας.

Κατά συνέπεια, η δομή της γέφυρας μπορεί να αποδοθεί μέσα από μια ενδιαφέρουσα «αντιστοικτική» σχέση μεταξύ ενός εκτεταμένου ήπια επικλινούς επιπέδου (πρανούς) που θα τη συνδέει με το επίπεδο της πλατείας και ενός υψηλού, σχετικά οξυκόρφου στελέχους με έντονο τοποσημικό χαρακτήρα, το οποίο εντάσσεται στο ακρογωνιαίο σημείο της έκτασης του ΕΘΙΑΓΕ (όπου παρατηρείται ένα μικρό, αλλά απολύτως κατάλληλο κενό στην υφιστάμενη φύτευση).

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Το «Πιόνι» (πυλώνας στατικής υποστήριξης - αστικό τοπόσημο)

Πιο συγκεκριμένα, το προαναφερθέν υψηλό-κατακόρυφο στοιχείο λαμβάνει ένα σχήμα κόλουρου κώνου (με ελαφρά κλίση του άξονα έτσι ώστε η πλευρά που εφάπτεται στην Εθνική Οδό να είναι κάθετη με το έδαφος), το οποίο κρίνεται ως το πλέον κατάλληλο για την περίπτωση, καθώς αφενός προσφέρεται για την ενσωμάτωση μιας σπειροειδούς ράμπας περιμετρικά του (με κλίση αρκούντως ήπια για την ομαλή πρόσβαση ποδηλάτων και ΑΜΕΑ στο επίπεδο της γέφυρας), αφετέρου διακρίνεται για την εξαιρετική στατική του λειτουργία (χαμηλό κέντρο βάρους, σε συνδυασμό με συνεχή κατανομή των φορτίων λόγω κυκλικότητας – αποφυγή «κρίσιμων σημείων»), η οποία επιτρέπει την εφαρμογή μιας δομής «κρεμαστής» γέφυρας (μεταλλικά καλώδια που μεταφέρουν τα φορτία της γέφυρας στο κωνικό στέλεχος), με τρόπο που αποφεύγει την ανάγκη υποστήριξης με υποστυλώματα στο επίπεδο του δρόμου, ενώ παράλληλα προσδίδει και ένα επιπλέον στοιχείο με έντονο αισθητικό ενδιαφέρον στην κατασκευή.

Για το σχεδιασμό του καταστρώματος της πεζογέφυρας προτείνεται η ένταξη μιας βασικής χάραξης, όπως προκύπτει από την προέκταση του υφιστάμενου διαγώνιου άξονα που πρόσκειται στη νότια παριά του σχολικού συγκροτήματος της Ανθούπολης. Η εν λόγω χάραξη φέρει δυο αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά: Πρώτον, ταυτίζεται σχεδόν απόλυτα με τον άξονα Ανατολής – Δύσης (γεγονός που μπορεί να συμβάλλει, έστω ασυνείδητα, στη βελτίωση της αίσθησης του προσανατολισμού αλλά και στην απόδοση χαρακτηριστικών οπτικών φυγών, συναρτημένων με τις αντίστοιχες θέσεις του ήλιου κατά το ξημέρωμα και το σούρουπο). Δεύτερον, κατατείνει στο ακρογωνιαίο σημείο της περιοχής του ΕΘΙΑΓΕ, γεγονός που είναι σε θέση να καθοδηγήσει μια βασική συνθετική απόφαση που αφορά στην ενσωμάτωσή της στο σχήμα της πεζογέφυρας, με αποτέλεσμα να αποκτά κάτοψη ορθογωνίου τριγώνου – τραπεζίου, να απομακρύνεται δηλαδή από την τυπική ευθεία (και τη σχεδόν αποκλειστική λειτουργία της κίνησης που αυτή υποδηλώνει) και να διευρύνεται σε πλάτος (από τη μια παριά), αποκτώντας δυναμικά έναν χαρακτήρα υπερωψωμένης πλατείας (σε συνέχεια της υποκείμενης), που θα μπορούσε να ενισχύσει την αισθητική της παρουσία αλλά και τις δυνατότητες

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

περαιτέρω λειτουργικής της αξιοποίησης από το κοινό. Επισημαίνεται ότι το κατάστρωμα της γέφυρας αποκτά μια ελαφρά καμπύλωση καθ' ύψος (δηλαδή σε τομή), η οποία ενισχύει τη στατική της επάρκεια (λειτουργία αψίδας) αλλά και επιτρέπει την απαλειφή των θλάσεων του επιπέδου στα σημεία έδρασης, αποδίδοντας μορφολογική συνέχεια στο σχήμα και ομαλότητα στην κίνηση.

Το "Τρίγωνο"

Η πλευρά της γέφυρας που πρόσκειται στην πλατεία (στην ευρύτερη περιοχή του Αρχ. Μουσείου), όπως ειπώθηκε, υλοποιείται μέσω ενός ήπια επικλινούς επιπέδου (πρανούς) που θα τη συνδέει με το επίπεδο της πλατείας. Πρόκειται για μια εκτεταμένη διαμόρφωση η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω μέσα από την απόδοση μιας σύνθετης κτιριακής κατασκευής «τοπιακού» χαρακτήρα*, ικανής να φιλοξενήσει στο εσωτερικό της λειτουργίες κλειστού αμφιθεάτρου (περίπου 500 θέσεων), κατάλληλου για διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως ομιλίες-παρουσιάσεις, προβολές, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες κτλ.) και βιβλιοθήκης (με σύγχρονα ψηφιακά μέσα), σε συνδυασμό με ειδικούς χώρους αναγνωστηρίου και αναψυκτηρίου-μπαρ (φουαγιέ).

Ισόγειες Διαβάσεις

Παρόλο που γενικά στην περιοχή δεν αναγνωρίζουμε κάποιο σοβαρό κυκλοφοριολογικό πρόβλημα (τέτοιο που να αφορά πχ. υψηλές κυκλοφοριακές φορτίσεις που οδηγούν σε μπουτιλιάρισμα), υπάρχει ένα σχετικό ζήτημα το οποίο συνδέεται με τη δυσκολία-αδυναμία πρόσβασης στο Μουσείο των οχημάτων που έρχονται από το ρεύμα προς Πάτρα (από Αθήνα). Το πρόβλημα αυτό προτείνεται να λυθεί με τον ηπιότερο δυνατό τρόπο, δηλαδή με την εισαγωγή μιας επιπλέον ισόγειας διάβασης (με φωτεινό σηματοδότη) στο σημείο μπροστά από την είσοδο του Μουσείου, σε συνδυασμό με διαμορφώσεις στο επίπεδο του δρόμο που να επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση οχημάτων. Επισημαίνεται ότι μια τέτοια ρύθμιση, με εισαγωγή φωτεινού σηματοδότη κατάλληλα συγχρονισμένου με τους υπόλοιπους της περιοχής, ώστε να εκμεταλλεύεται τα κενά διαστήματα αποτρέποντας την άσκοπη αναμονή οχημάτων, αλλά και

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

ταυτόχρονα να περιορίζει την συχνή ανάπτυξη επικίνδυνα υψηλών ταχυτήτων, θα μπορούσε να αποβεί εξαιρετικά σημαντική και όσον αφορά το ζήτημα της πεζής σύνδεσης των εκατέρωθεν περιοχών.

«Ημι-υπόγειες» Διαβάσεις (στο επίπεδο του ΕΘΙΑΓΕ)

Συμπληρωματικά προς την πεζογέφυρα, προτείνεται η εισαγωγή διαβάσεων υπογείως του δρόμου. Η συγκεκριμένη ιδέα προέκυψε από την παρατήρηση της έντονης υψομετρικής διαφορά μεταξύ του επιπέδου του δρόμου και της έκτασης του ΕΘΙΑΓΕ, η οποία προσεγγίζει κατά τόπους το ύψος τυπικού ορόφου. Η συνθήκη αυτή αναγνωρίζεται ως εξαιρετικά ευνοϊκή, καθώς ο χαρακτήρας του υπογείου θα αφορά μόνο τη μια πλευρά, με την άλλη να βρίσκεται ουσιαστικά στο «ισόγειο» επίπεδο.

Οι διαβάσεις χωροθετούνται σε περίπου ισαπέχουσες αποστάσεις, διαμορφώνοντας άξονες κίνησης που προκύπτουν από τους υφιστάμενους εγκάρσιους άξονες που τέμνουν κεντροβαρικά την έκταση του ΕΘΙΑΓΕ σε συνδυασμό με την προέκταση βασικών χαράξεων του Μουσείου, με τρόπο ώστε να δίνουν δυνατότητα περαιτέρω λειτουργικών συνδέσεων με την ευρύτερη περιοχή.

Επισημαίνεται ότι ένα κλασικό μειονέκτημα των υπόγειων διαβάσεων συνδέεται με μια αίσθηση ανασφάλειας που τείνουν να προκαλούν, ειδικά κατά τις βραδινές ώρες, όπως και με την τάση τους να προσελκύουν «περιθωριακά» στοιχεία. Παρόλο που τα κατά πόσον τα φαινόμενα αυτά αποτελούν όντως σοβαρά προβλήματα αποτελεί αντικείμενο συζήτησης, θα μπορούσε να περιοριστούν ή και να αποφευχθούν πλήρως είτε μέσα από το κλείσιμό τους τα βράδια είτε μέσα από την ένταξη προσίδιων αστικών λειτουργιών, όπως καταστήματα ήπιας νυχτερινής διασκέδασης.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

«Το Περιβόλι τ' Ουρανού» (Αστική Πλατεία – σύνδεση Αρχ. Μουσείου – ΕΘΙΑΓΕ)

Σε συνέχεια της αναφοράς στην τοπιακή κατασκευή της πεζογέφυρας, στις ισόγειες, και (ημι)υπόγειες διαβάσεις, προχωρούμε στην ανάλυση του σχεδιαστικών αρχών της κυρίως πλατείας (οι οποίες αντιστοιχούν και στον υποκείμενο χώρο). Εδώ, η βασική επιλογή έγκειται στη συνθετική ένταξη της χάραξης που προκύπτει από την προέκταση του άξονα που ορίζεται από τον υφιστάμενο όγκο του Μουσείου, με τρόπο που το εντάσσει - λειτουργικά και συμβολικά - στην όλη σύνθεση, τέμνοντας διαγωνίως την έκταση της πλατείας και χωρίζοντάς τη σε δυο περίπου ίσα τριγωνικά τμήματα, ικανά να παραλάβουν και να αποδώσουν τις διαφορετικές χωρικές συνθήκες εκατέρωθεν των ορίων της (την Ε. Οδού από τη μιά και την κενή έκταση που πρόσκειται στο σχολικό συγκρότημα από την άλλη). Η εν λόγω χάραξη υλοποιείται ως ένας διευρυμένος άξονας κίνησης που συνδέει τη νοτιοδυτική πλευρά του Μουσείου, με το ακρογωνιαίο σημείο της έκτασης (γωνία Ε. Οδού και Αμερικής), όπου βρίσκεται η διαμόρφωση της πεζογέφυρας, με την οποία έρχεται να συντεθεί «οργανικά», με βάση την ίδια «τοπιακή» λογική, με τρόπο που αποδίδει μια ακόμα επικλινή επιφάνεια τριγωνικής κάτοψης, με φορά κλίσης προς την πλατεία, η οποία αναλύεται σε βαθμίδες ύψους καθίσματος (κερκίδες), προσφέρωντας έναν όμορφο χώρο στάσης με θέα στην πλατεία και το Μουσείο (σημειώνεται ότι στην πλευρά της επιφάνειας που πρόσκειται στον διαγώνιο άξονα, διαμορφώνεται σκάλα πρόσβασης προς και από τη γέφυρα, με εισαγωγή σκαλοπατιού ενδιάμεσα των κερκίδων). Επιπλέον, οι κερκίδες προορίζονται να υλοποιηθούν με διαφανές υλικό στο ρίχτι (κατάλληλα προστατευμένο από τυχόν κακόβουλες πράξεις φθοράς), έτσι ώστε να λειτουργούν ως περσίδες, επιτρέποντας δηλαδή την οπτική επαφή από και προς το εσωτερικό του κτιρίου, και βέβαια την εισαγωγή μιας αξιόλογης ποσότητας φυσικού φωτισμού στον υποκείμενο χώρο (συγκεκριμένα στο χώρο του αναγνωστηρίου, όπου είναι και πιο απαραίτητο).

Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι αρχιτεκτονικές μορφές που αποδίδονται με τους παραπάνω χειρισμούς μπορούν να θεωρηθούν ως ευθεία αναφορά στους τεθλασμένους όγκους με τις τριγωνικές επιφάνειες που αποτελούν ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της γενικής

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

μορφολογίας του Αρχαιολογικού Μουσείου. Το ίδιο γενικό μοτίβο, ως σχεδιαστικό εργαλείο με μεγάλη προσαρμοστικότητα σε διαφορετικές γεωμορφολογικές και λειτουργικές συνθήκες, ακολουθείται και στις υπόλοιπες περιοχές όπου προτείνονται κατασκευαστικές παρεμβάσεις (πχ. στην περιοχή της Ανθούπολης, στο τμήμα μεταξύ του σχολικού συγκροτήματος και του νεκροταφείου, στη Ρωμαϊκή Γέφυρα κα.), συμβάλλοντας στην απόδοση ενός συνεκτικού αισθητικού χαρακτήρα στο σύνολο της πρότασης.

Η κατεύθυνση του Βορρά

Συμπληρωματικά προς τις βασικές χαράξεις που προκύπτουν από τα πλέον χαρακτηριστικά στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου, προτείνεται η ένταξη μιας χάραξης που θα αναδεικνύει την κατεύθυνση του Βορρά, για λόγους που συνδέονται επίσης με την αίσθηση του προσανατολισμού και την γενικότερης χωροαντίληψης (είναι προφανές ότι η εν λόγω χάραξη είναι σχεδόν κάθετη προς τη διεύθυνση Ανατολής-Δύσης του άξονα που εκκινεί από τη νότια παριά του σχολικού συγκροτήματος της Ανθούπολης και προεκτείνεται συμμετέχοντας στη σύνθεση της πεζογέφυρας).

Το «Άρμα του Ήλιου» (της Πάτρας): ένα «Μουσικό» Ηλιακό Ρολόι-Ημερολόγιο

Στο κομβικό σημείο της συμβολής του άξονα Βορρά-Νότου με τον κεντρικό διαγώνιο άξονα της πλατείας (προέκταση του Μουσείου), προτείνεται η τοποθέτηση μιας εμβληματικής κατασκευής με χαρακτήρα "μνημείου" της πόλης, η οποία, πέρα από μια γλυπτική μορφή με αξιόλογο αισθητικό ενδιαφέρον, μπορεί να φέρει την ιδιάζουσα λειτουργία ενός ηλιακού ωρο-ημερολογίου (πρόκειται προφανώς για μια μορφή συμμετρική ως προς τον άξονα Βορρά-Νότου). Πιο συγκεκριμένα, η ιδέα πίσω από τη συγκεκριμένη κατασκευή είναι βασισμένη στη σφαιρική αναπαράσταση των φαινόμενων τροχειών που διαγράφει ο ήλιος στον (νοητό) ουράνιο θόλο κατά τη διάρκεια ενός πλήρους ημερολογιακού έτους, όπως φαίνεται από μια συγκεκριμένη γεωγραφική θέση (στην περίπτωση μας, έχουμε: Γ.Π.= 35 ° 40'14.23 "B και Γ.Μ.= 139 ° 42'23.73" E). Ειδικότερα, πάνω στο κυκλικό θεμέλιο που ορίζει τη βάση του νοητού ημισφαιρικού

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

θόλου, αναπτύσσονται, εν είδει δομικού «σκελετού», επτά μεταλλικοί σωλήνες σταθερής διατομής, που αντιστοιχούν στις βασικές τροχιές του ήλιου κατά τη διάρκεια κάθε μήνα. (Επισημαίνεται ότι τα σχετικά μεγέθη των σωλήνων μπορούν να διαφοροποιούνται ως προς το λόγο μήκους/ διαμέτρου ώστε να προκύπτει μια λογαριθμική σχέση - ακολουθία, κατάλληλη για την (κρουστική) παραγωγή συγκεκριμένων ηχητικών συχνοτήτων - μουσικών τόνων). Τα 6 διαστήματα - ζώνες μεταξύ των σωλήνων αυτών, υλοποιούνται με λεπτά φύλλα οξειδωμένου χαλκού (προσδίδοντας, πέρα από μια ενδιαφέρουσα χρωματική ποιότητα, μια αισθητική μεταφορά της παρουσίας του Χρόνου). Τα φύλλα αυτά θα είναι επιπλέον διάτρητα, σύμφωνα με ένα ειδικό μοτίβο κυκλικών οπών, διατεταγμένων ακτινωτά ως προς το κέντρο της νοητής σφαίρας, με τρόπο ώστε καθεμιά να αντιστοιχεί περίπου σε μια συγκεκριμένη ημέρα-ώρα.

Επιπλέον, από το κέντρο της κυκλικής βάσης της κατασκευής εκκινεί ο γνώμονας (το χαρακτηριστικό διαγώνιο στέλεχος) του κλασικού οριζόντιου ηλιακού ωρολογίου, ο οποίος οφείλει να είναι παράλληλος με τον άξονα περιστροφής της Γης, να τίθεται δηλαδή υπό γωνία με το οριζόντιο επίπεδο ίση με το Γεωγραφικό Πλάτος του σημείου (35° στην περίπτωση μας), ώστε να στοχεύει τον Πολικό Αστέρα (που αποτελεί το φαινόμενο κέντρο περιστροφής του νυχτερινού ουρανού, καθώς βρίσκεται στην προέκταση του άξονα της Γης).

Ημι-υπόσκαφος χώρος πολλαπλών χρήσεων («Μουσείο της Πόλης»)

Η ένταξη (ημι)υπόγειων διαβάσεων υποβάλλει και (αλληλο)ενισχύει την ιδέα για τη διαμόρφωση ενός εκτεταμένου χώρου υπογείως της πλατείας, ο οποίος θα είναι ουσιαστικά συνεπίπεδος και άμεσα συνδεδεμένος με την περιοχή του ΕΘΙΑΓΕ. Ο χώρος αυτός μπορεί να αξιοποιηθεί για πολλαπλές χρήσεις, με κυριότερη αυτή ενός διαδραστικού "Μουσείου της Πόλης", που θα φιλοξενεί μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις, (πιθανώς σχετικές και με τη λειτουργία του ΕΘΙΑΓΕ), αλλά και άλλες εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, σε προφανή συσχετισμό με τις χρήσεις του ημι-υπόσκαφου χώρου που συγκροτείται από την τοπιακή κατασκευή της πεζογέφυρας, με τον οποίο θα

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

βρίσκεται σε άμεση επαφή. Σημειώνεται ότι το γεγονός ότι ένας τέτοιος χώρος θα είναι σχετικά υποφωτισμένος (ως υπόγειος) προσφέρεται για πολλαπλούς αρχιτεκτονικούς χειρισμούς με στόχο την εισαγωγή ελεγχόμενου φυσικού φωτισμού (οπές, σχισμές κτλ.), οι οποίοι, σε συνδυασμό και με κατάλληλα σχεδιασμένο τεχνητό και έγχρωμο φωτισμό (χαμηλής κατανάλωσης), είναι σε θέση να επιτύχει εξαιρετικά ενδιαφέρουσες «υποβλητικές» ατμόσφαιρες, απολύτως συναφείς με τη λειτουργία και το γενικότερο χαρακτήρα του χώρου.

Η Μακέτα της Πόλης

Στον υπόγειο χώρο κάτω από τον "Ήλιο" προβλέπεται η εγκατάσταση μιας δυναμικής-διαδραστικής "Μακέτας της Πόλης" (σε κλίμακα 1/1000), με δυνατότητα ενσωμάτωσης τεχνολογιών ολογραμματικής αναπαράστασης και συγχρονικής ενημέρωσης - πληροφόρησης σχετικά με τις πολλαπλές λειτουργικές παραμέτρους και τα δημόσια δρώμενα της πόλης (μέσα από τη χρήση λογισμικών "ανοιχτής πηγής").

«Οικ-Αστικός Ελκυστής»

Στις βασικές προθέσεις της πρότασης αποτελεί η ένταξη στην πλατεία ορισμένων στοιχείων αστικού εξοπλισμού, με κύρια λειτουργία στεγασμένου καθιστικού και φωτιστικού. Το φωτιστικό αποδίδεται μέσα από μια χαρακτηριστική αισθητική μορφή που παραπέμπει συμβολικά στη στιγμή της πτώσης-πρόσκρουσης ενός κατακόρυφου βέλους σε ένα ρευστό μέσο, με τρόπο που αναδύει έναν κυματισμό (από τον οποίο προκύπτουν το καθιστικό και το στέγαστρο).

Η συσκευή φέρει ενσωματωμένη ανεμογεννήτρια κάθετου άξονα και περιστρεφόμενο κωνικό φωτοβολταϊκό στοιχείο στην κορυφή με τρόπο ώστε, πέρα από πλήρως αυτοηλεκτροδοτούμενο, να μπορεί να αποδίδει ενεργειακό πλεόνασμα το οποίο θα αξιοποιείται από τις υπόλοιπες εμεργειακά απαιτητικές συσκευές της πλατείας.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Επιπλέον, το φωτιστικό σχεδιάζεται ώστε αξιοποιεί πηγές χαμηλής ενεργειακής καταλάνωσης, τύπου LED ή άλλου κατάλληλου για την απόδοση ποικίλων έγχρωμων τόνων, οι οποίοι, σε συνδυασμό με ειδικούς αρχιτεκτονικούς χειρισμούς που στοχεύουν στη διαμόρφωση επιφανειών διαβαθμισμένης ανάκλασης, είναι σε θέση να αποδώσουν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες αισθητικές ποιότητες και μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα στο χώρο κατά τις βραδινές ώρες.

Η κατασκευή επεκτείνεται και στον υπόγειο χώρο λειτουργώντας ταυτόχρονα ως υποστύλωμα, ως αγωγός φυσικού φωτισμού και συλλέκτης νερού (το οποίο είτε μεταφέρεται απευθείας στο έδαφος είτε συγκεντρώνεται μέσω κατάλληλου συστήματος σωληνώσεων, σε δεξαμενή απ'όπου χρησιμοποιείται για την άρδευση των καλλιεργειών στην περιοχή του ΕΘΙΑΓΕ). Ακόμα, η θεμελίωση της κατασκευής βαθιά στο έδαφος μπορεί να συμπληρωθεί από εγκατάσταση ειδικού μηχανισμού εκμετάλλευσης της γεωθερμικής ενέργειας.

Αστερισμοί

Η παρουσία της μνημειακής κατασκευής του Ηλιακού Ημερ(ωρ)ολογίου και ειδικότερα η σχέση της με τον Πολικό Αστέρα, μας οδηγεί στην ιδέα της διασποράς των «Οικ-Αστικών Ελκυστών» στο χώρο της πλατείας με βάση τους δυο χαρακτηριστικούς και πλέον αναγνωρίσιμους αστερισμούς που συνδέονται με τον Πολικό Αστέρα, τη Μικρή και τη Μεγάλη Άρκτο. Πρόκειται σαφώς για μια σχεδιαστική κίνηση «ποιοτικής» τάξης, με διάθεση ευρύτερης ανάδειξης και διαρκούς υπενθύμισης της υπαρξιακής (και συχνά ψυχοθεραπευτικής) σημασίας της επαφής τον έναστρο ουρανό. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο ότι η συγκεκριμένη διάταξη προσαρμόζεται απόλυτα στο δεδομένο χώρο, και μάλιστα με τρόπο που είναι σε θέση να αναδείξει περαιτέρω τις βασικές χαράξεις, τις χωρικές ενότητες και τα λοιπά λειτουργικά χαρακτηριστικά της πλατείας. Ακόμα, αξίζει να επισημανθεί ότι μια τέτοια λογική χωροδιάταξης (στα πρότυπα συγκεκριμένων αστερισμών) καθίσταται αξιοποιήσιμη, ως βασικός μηχανισμός ενεργοποίησης ενός Παιγνιδιού Εξερεύνησης – Περιπέτειας (στο γενική λογική του «κρυμμένου θησαυρού»),

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

επιτελούμενου στη βάση σύνθετων συνδυαστικών «κρυπτικών» δοκιμασιών – Γρίφων (με ταυτόχρονα διανοητική και σωματική διάσταση), το περιεχόμενο των οποίων θα μπορεί να αντλείται από τις ίδιες τις λειτουργίες του πάρκου (από την κατανόηση των δικτύων νερού και ενέργειας, μέχρι τα εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου και τις καλλιεργητικές πρακτικές του ΕΘΙΑΓΕ).

Το "Διαμάντι": στέγαστρο εισόδου στον υπόγειο χώρο του Μουσείου της Πόλης

Στη βάση των δυο κύριων χαράξεων της πλατείας, σε συνδυασμό με χαράξεις που προκύπτουν από την προέκταση των κεντρικών αξόνων της περιοχής του ΕΘΙΑΓΕ (σε μια προοπτική συμβολικής ανάδειξης της πρόθεσης ενοποίησης), διαμορφώνεται μια εμβληματική κατασκευή στεγάστρου (σύνθετο χωροδικτύωμα με αναρτώμενα υαλοπετάσματα), ως στοιχείο αρχιτεκτονικού επιτονισμού της εισόδου στον ημι-υπόγειο χώρο του "Μουσείου της Πόλης".

Λίμνη

Στην ενδιάμεση περιοχή μεταξύ της πλατείας και του σχολικού συγκροτήματος της Ανθούπολης, προτείνονται ήπιες τοπιακές διαμορφώσεις πάρκου πρασίνου, από τις οποίες εκκινούν οι βασικές παρεμβάσεις σύνδεσης της κεντρικής πλατείας με τα υπόλοιπα τμήματα της περιοχής μελέτης. Χαρακτηριστικό στοιχείο των εν λόγω διαμορφώσεων είναι η εισαγωγή μιας μικρής λίμνης, η οποία θα συμβάλλει στη βελτίωση του μικροκλίματος, στην ενίσχυση του φυσικού φωτισμού (λόγω φωτανακλαστικής επιφάνειας) και στην απόδοση ενός ευχάριστου ηχοτοπίου.

Ύψωμα

Βορείως της λίμνης, προτείνεται η διαμόρφωση ενός υψώματος-λοφίσκου, για την οποία θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η μεγάλη ποσότητα χώματος που θα προκύψει από τις εκσκαφές των παρακείμενων δομικών εγκαταστάσεων. Το εν λόγω ύψωμα θα μπορούσε να αναδειχθεί σε σημαντικό πόλο έλξης, καθώς πέρα από μια πανοραμική θέα της πλατείας και των λοιπών τμημάτων της ευρύτερης περιοχής μελέτης, θα

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

προσφέρει μια ακόμα ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα θέση από την οποία θα μπορεί κανείς να απολαύσει ένα αξιομνημόνευτο ηλιοβασίλεμα!

ΕΘΙΑΓΕ

Για την ανάδειξη και ενίσχυση της λειτουργίας του ΕΘΙΑΓΕ κρίνεται ως κατάλληλη η συμπλήρωση των υφιστάμενων ερευνητικών αγροτικών δραστηριοτήτων με την ανάπτυξη πιλοτικής έρευνας πάνω στις σύγχρονες ιδέες και τεχνικές εφαρμογής της Φυσικής/ Συνεχούς Πολυ-καλλιέργειας – «Αεικαλλιέργειας», πχ. πάνω σε ζητήματα που αφορούν σε μεθόδους συγκαλλιέργειας, ενυδροπονικής καλλιέργειας (με χρήση ψαριών γλυκού νερού), γενικής διαχείρισης νερού, με ειδική έμφαση στην πιλοτική εφαρμογή μεθόδων διαχείρισης των οργανικών απορριμμάτων, στην προοπτική παραγωγής φυσικών λιπασμάτων, η οποία θα στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και τη συλλογική κινητοποίηση εκ μέρους των πολιτών, με απώτερο σκοπό τη συμβολή στην ουσιαστική επίλυση του μείζονος προβλήματος της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων.

Το "Πιόνι" στο ΕΘΙΑΓΕ

Σημαντικό ρόλο σε αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσε να παίξει και το «Πιόνι», το ψηλό κωνικό στοιχείο της πεζογέφυρας, το οποίο, πέρα από τη στατική του λειτουργία (ως κύριο υποσύλωμα της κατασκευής) μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω προς εξυπηρέτηση των ιδιαίτερων λειτουργικών απαιτήσεων της περιοχής του ΕΘΙΑΓΕ. Ειδικότερα, το σχετικά μεγάλο ύψος του στοιχείου το καθιστά κατάλληλο να αναλάβει τη λειτουργία ενός υδατόπυργου (δεξαμενή νερού άρδευσης), εφοδιασμένου με ειδική αντλία ενεργειακά υποστηριζόμενη από την ανεμογεννήτρια της κορυφής.

Ακόμα, καθώς διαθέτει μεγάλο όγκο στη βάση του (λόγω του κωνικού σχήματος), μπορεί να λειτουργήσει ως χώρος απόθεσης και κομποστοποίησης οργανικών απορριμμάτων (από τα νοικοκυριά, αλλά και από μεγαλύτερες αστικές λειτουργίες όπως εστιατόρια, ξενοδοχεία και υπεραγορές). Πέρα από την περικλειστή κατασκευή του κώνου προβλέπεται και ειδικό σύστημα εξαερισμού από την κορυφή, κατάλληλα σχεδιασμένο για αποτροπή τυχόν δυσάρεστων οσμών.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Αγροτικός Λαβύρινθος

Όπως φαίνεται από τις αεροφωτογραφίες, είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος της ήδη διαμορφωμένη με γραμμικές καλλιέργειες οπωροκηπευτικών και κατά τόπους ιδιαίτερα έντονη φύτευση. Ωστόσο παρατηρούνται αρκετά μεγάλες εκτάσεις που μοιάζουν ανενεργές για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε αυτές τις εκτάσεις προτείνεται η ένταξη μιας διαμόρφωσης ομαδοποιημένων ζωνών κατάλληλων για τη μελέτη συγκεκριμένων συγκαλλιεργειών, τοποθετημένων σε ειδικά «υπερυψωμένα κρεβάτια» (raised beds) διατεταγμένα με βάση τη λογική ενός ακανόνιστου ορθοκανονικού λαβυρίνθου, ο οποίος θα προσφέρεται για ενδιαφέρουσες παιγνιώδεις δραστηριότητες εκπαιδευτικού χαρακτήρα (για όλες τις ηλικίες).

Πλατεία προσκείμενη στο σχολικό συγκροτήμα Ανθούπολης (έναντι 1^{ου} Νεκροταφείου)

Στη σχετικά κομβική περιοχή της Ανθούπολης, που χαρακτηρίζεται από την παρουσία του εκτεταμένου σχολικού συγκροτήματος και βέβαια του Πρώτου Νεκροταφείου, προτείνεται η απομάκρυνση της υφιστάμενης λειτουργίας (μάντρα υλικών) και διαμόρφωση πλατείας με χαρακτηριστική «τοπιακή» κατασκευή (στη γενική λογική του ήπια επικλινούς τριγωνικού πρίσματος), κατάλληλη για την απόδοση ενός υπόγειου χώρου στάθμευσης, ο οποίος κρίνεται απαραίτητος για την εξυπηρέτηση των σχολείων, του νεκροταφείου και άλλων λειτουργιών που παρουσιάζουν αυξημένες σχετικές απαιτήσεις. Επισημαίνεται ότι ανάπλαση της περιοχής δίνει τη δυνατότητα για μικρή επέμβαση στο οδόστρωμα, με στόχο την εξομάλυνση της καμπυλότητας της προσκείμενης στροφής, η οποία κρίνεται ως σχετικά απότομη, προκαλώντας μια δυσκολία στην οδήγηση (ελαφρά μιν, αλλά που θα μπορούσε να αποφευχθεί).

Ρωμαϊκή γέφυρα

Στην περιοχή της Ρωμαϊκής Γέφυρας προτείνονται παρεμβάσεις προστασίας, ανάδειξης και διεύρυνσης του αρχαιολογικού χώρου, στην προοπτική απόδοσης ενός

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

ενοποιημένου πολιτιστικού χώρου, σε επαφή με τη Βίλλα Φέγγου και άνετο άνοιγμα στο ρέμα του Μείλιχου. Ειδικότερα προτείνεται ενίσχυση της φύτευσης στην περίμετρο του αρχαιολογικού χώρου, με έμφαση στο τμήμα που πρόσκειται στη Ν.Ε.Ο., με στόχο τόσο την αισθητική αναβάθμιση και την προστασία από την υψηλή όχληση αλλά και τη διαμόρφωση ενός κατάλληλα σκιασμένου χώρου στάθμευσης, ικανού να εξυπηρετήσει την αναμενόμενη αυξημένη επισκεψιμότητα.

Χαρακτηριστικό κτίριο στη συμβολή Μείλιχου και Ν.Ε.Ο.

Προτείνεται αποκατάσταση του υφιστάμενου κτιρίου και μετατροπή του σε διευρυμένη τοπιακή διαμόρφωση, με προσθήκη ράμπας για ομαλή εξωτερική πρόσβαση στην ταράτσα), απ' όπου δίνεται η δυνατότητα πανοραμικής θέασης στο ρέμα του Μείλιχου και το χώρο της Ρωμαϊκής Γέφυρας. Στο εσωτερικό του κτιρίου προτείνεται η αντικατάσταση της υφιστάμενης λειτουργίας από χώρους πολλαπλών χρήσεων με χαρακτήρα ανοιχτού-δημόσιου κατασκευαστικού εργαστηρίου (Fab-Lab), εφοδιασμένου με σύγχρονες τεχνολογίες ψηφιακά ελεγχόμενης κοπής (CNC) και τρισδιάστατης εκτύπωσης.

Ρέμα Μείλιχου

Κατά μήκος του ρέματος του μείλιχου προτείνονται ήπιες παρεμβάσεις αξιοποίησης και ανάδειξης, με διάνοιξη παράλληλου μονοπατιού, τοπική ενίσχυση φύτευσης και τοποθέτηση τεσσάρων μικρών αναψυκτηρίων σε κομβικά σημεία.

Λοιπές Διαμορφώσεις

Ως προς το σύνολο της περιοχής μελέτης, προτείνονται παρεμβάσεις με στόχο την ενοποίηση της περιοχής μέσω ενός συνεχούς δικτύου διαδρομών πεζών-ποδηλάτων, την ενίσχυση της φύτευσης στην κατεύθυνση της αποκατάστασης συνεχών «πράσινων διαδρόμων», το λειτουργικό εμπλουτισμό, την αισθητική αναβάθμιση και ανάδειξη επιμέρους ειδικών περιοχών.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Ακόμα, σημαντικό τμήμα της πρότασης αποτελεί ο σχεδιασμός ενός υδρολογικού δικτύου ως πρότυπου διαχείρισης και ευρύτερης αξιοποίησης υδάτινων πόρων, τόσο για την άρδευση στοιχείων φύτευσης όσο και για ευρύτερα αισθητικούς και βιοκλιματικούς όπως η βελτίωση μικροκλίματος, η απόδοση φωτοανακλαστικών επιφανειών (αύξηση φυσικού φωτισμού, αντικατοπτρισμοί) και ευχάριστων υδάτινων ηχοτοπίων. Στο εν λόγω δίκτυο θα συμπεριλαμβάνεται φυσικά το ρέμα του Μείλιχου (μέσω κατάλληλης εκτροπής για τη συγκράτηση και αξιοποίηση μέρους του αξιόλογου υδάτινου όγκου), σε συνδυασμό με τη χαρακτηριστική κυκλική δεξαμενή που βρίσκεται στο ύψωμα ανατολικά του κτιρίου της Γεωργικής Σχολής.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

4. Γενική εκτίμηση του συνολικού κόστους υλοποίησης της πρότασης

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΩΝ ΜΕ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΔΑΠΑΝΗ (κατ' αποκοπή)	
		Μερική (€)	Ολική (€)
A1	Πλήρης κατασκευή των πάσης φύσεως χωματουργικών εργασιών, ήτοι γενικών εκσκαφών, εκσκαφών θεμελίων και επιχώσεων, περιλαμβανομένων των πάσης φύσεως μεταφορών των προϊόντων εκσκαφών ή των δανείων από και προς την περιοχή επέμβασης, για την κατασκευή των δομικών-κτιριακών εγκαταστάσεων και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, πλην των φυτικών γαιών.	210.000,00	
A2	Πλήρης κατασκευή των πάσης φύσεως εργασιών διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου σε όλη την έκταση της περιοχής μελέτης, ήτοι: δίκτυο αποστράγγισης και απορροής ομβρίων, τοίχοι περίφραξης με τα κιγκλιδώματά τους, κατασκευή του οδικού δικτύου και των χώρων parking, του δικτύου πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, διάστρωση φυτικών γαιών, στοιχεία φύτευσης, καθιστικά, στέγαστρα-πέργκολες κ.λ.π.	240.000,00	
A3	Πλήρης κατασκευή ολόκληρου του από σπλισμένο σκυρόδεμα φέροντος οργανισμού των επίγειων και υπόγειων δομικών εγκαταστάσεων, ήτοι των θεμελιώσεων της πλατείας και του υποκείμενου αυτής υπόγειου χώρου. Δεν περιλαμβάνονται: οι πάσης φύσεως θερμομονώσεις σε στοιχεία σκυροδέματος, καθώς και η στεγανολεκάνη, οι εξωτερικές υγρομονώσεις και τα στραγγιστήρια.	4.500.000,00	
A4	Εργασίες για την πλήρη κατασκευή της στεγανολεκάνης όπου απαιτείται, ήτοι εργασίες υγρομόνωσης κάτω από το επίπεδο έδρασης των δομικών εγκαταστάσεων και σε όλες τις εξωτερικές επιφάνειες των τοιχωμάτων των υπόγειων χώρων.	190.000,00	
A5	Εργασίες για τη σύνθετη κατασκευή της πεζογέφυρας (συμπεριλαμβανομένων των ραμπών πρόσβασης), ήτοι των κατακόρυφων στοιχείων στήριξης από σκυρόδεμα, του οριζόντιου μεταλλικού φορέα με την καλωδιωτή ανάρτηση και της τελικής επιφάνειας από συνθετικό υλικό τύπου deck.	1.200.000,00	
A6	Σύνθετη κατασκευή (χωροδικτυώμα, υαλοπετάσματα κλπ.) για τη στέγαση της εισόδου στον υπόγειο χώρο του Μουσείου της Πόλης	800.000,00	
A7	Μνημειακή μεταλλική κατασκευή "ηλιακού ημερολογίου" (επενδεδυμένη με διάτρητα φύλλα οξειδωμένου χαλκού)	300.000,00	
A8	Πλήρης κατασκευή των πάσης φύσεως αμιγώς οικοδομικών εργασιών για την αποπεράτωση των δομικών κατασκευών, ήτοι όλων των εργασιών που έπονται της κατασκευής του φέροντος οργανισμού αυτών, όπως πλινθοδομές, επισχρίσματα, επενδύσεις, επιστρώσεις, θερμομονώσεις, υγρομονώσεις, ξύλινες κατασκευές, (πόρτες, παράθυρα, διαφώτιστα, ερμάρια κ.λ.π.), σιδηρές κατασκευές, κουφώματα αλουμινίου, αρμοί διαστολής, ψευδοροφές, χρωματισμοί πάσης φύσεως, ειδικές αρχιτεκτονικές διαμορφώσεις στοιχείων όψεως, κ.λ.π.	1.800.000,00	
A9	Πλήρης κατασκευή των υδραυλικών εγκαταστάσεων μετά των ειδών υγιεινής, υδροπινάκων, αντλιών κλπ., καθώς και των εγκαταστάσεων αποχέτευσης.	250.000,00	

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΔΑΠΑΝΗ (κατ' αποκοπή)	
		Μερική (€)	Ολική (€)
A10	Πλήρης κατασκευή της εγκατάστασης κλιματισμού με σύγχρονα ενεργειακά συστήματα ψύξης θέρμανσης και τους αυτοματισμούς των εγκαταστάσεων του έργου.	800.000,00	
A11	Πλήρης κατασκευή των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων ισχυρών και ασθενών ρευμάτων μετά των φωτιστικών και ειδικών φωτιστικών σωμάτων κ.λπ.	1.200.000,00	
A12	Πλήρης κατασκευή της σύνδεσης της αποχέτευσης του κτιρίου με το δίκτυο της πόλης.	90.000,00	
A13	Κατασκευή αλεξικέρανου και γείωσης του.	10.000,00	
A14	Πλήρης κατασκευή του ανελκυστήρα του έργου.	30.000,00	
A15	Ηλεκτροφωτισμός περιβάλλοντος χώρου, αθλητικών κ.λπ. του έργου.	150.000,00	
A16	Πλήρης κατασκευή των υδραυλικών, αρδευτικών και αποχετευτικών εγκαταστάσεων του περιβάλλοντος χώρου, καθώς και των εμφανών υδάτινων επιφανειών (λίμνη, καταρράκτες κλπ.).	200.000,00	
A17	Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων πυρανίχνευσης και πυροπροστασίας, με αυτόματα σύστημα κατάσβεσης.	120.000,00	
A	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΩΝ ΜΕ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΗΜΑΤΑ (ΣΑΣ)	11.890.000,00	11.890.000,00

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ Γ.Ε. & Ο.Ε. -
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΦΠΑ**

Α/Α	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	Αριθμητικώς	%	ΕΥΡΩ (€)
A	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΩΝ ΜΕ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΗΜΑΤΑ (ΣΑΣ)			11.890.000,00
1.	Γ.Ε. & Ο.Ε. Χρηματικό ποσό για γενικά και ειδικά έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κ.λπ. διά πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και δι' όφελος αυτού 18%	0,18		2.140.200,00
1.1.	ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ Γ.Ε. & Ο.Ε. Συνολική κατά τη μελέτη αξία του έργου αποτιμωμένων με κατ' αποκοπή τμήματα (ΣΣ) με Γενικά Έξοδα και Όφελος Εργολάβου			14.030.200,00
2.	ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ Ποσό για απρόβλεπτες δαπάνες (15%)	0,15		2.104.530,00
3.	ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ - ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΥΣΗ Ποσό για δαπάνη αναθεώρησης			98,13
4.	ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ Γ.Ε. & Ο.Ε. - ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ Συνολική δαπάνη έργου χωρίς ΦΠΑ			16.134.828,13
5.	ΔΑΠΑΝΗ Φ.Π.Α. 24% (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας) 24%	0,24		3.872.358,75
B.	ΣΥΝΟΛΙΚΗ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ, ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΦΠΑ (Σ.Σ)			20.007.186,88

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
«ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΡΙΞ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ»**